

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 611/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 525/28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/55/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základného na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v označenom konaní. Navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznať jej finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde 8. apríla 2022 žalobu, ktorou sa proti žalovanému domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a vyhlásenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej úverovej zmluve. Okresný súd 28. septembra 2022 zaslal stranám sporu upovedomenie o dôvodoch prerušenia konania. Žalovaný 25. októbra 2022 oznámil, že sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom súdu a navrhuje konanie prerušiť. Sťažovateľka na oznámenie okresného súdu nereagovala.

3. Sťažovateľka z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala 17. apríla 2024 sťažnosť na priet'ahy v konaní. V odpovedi z 15. mája 2024 predseda okresného súdu uviedol, že v napadnutom konaní došlo k určitému zdržaniu s plynulosťou vybavenia veci, čo bolo spôsobené množstvom pridelených vecí zákonnému sudcovi, jeho dlhšou práceneschopnosťou a pandemickými opatreniami. Predseda okresného súdu tiež uviedol, že v tejto súvislosti boli prijaté opatrenia z hľadiska sledovania ďalšieho priebehu napadnutého konania.

4. Uznesením z 10. mája 2024 okresný súd konanie prerušil do rozhodnutia ústavného súdu o návrhu na začatie konania o súlade ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s ústavou. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 28. mája 2024.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta nečinnosť okresného súdu, ktorý od podania žaloby vec ani po 2 rokoch a 4 mesiacoch právoplatne neskončil. K náprave stavu nečinnosti okresného súdu nedošlo ani sťažnosťou adresovanou predsedovi súdu a nečinnosť okresného súdu naďalej trvá. Napadnuté konanie je prerušené už 3 mesiace, pričom okresný súd vec nepredložil ústavnému súdu ani nevykonal žiadny procesný úkon. Predmet konania podľa názoru sťažovateľky nemožno považovať za zložitý. Svojím správaním neprispela k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020, II. ÚS 183/2022).

8. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková doba konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných priet'ahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 177/04, II. ÚS 357/2021, III. ÚS 127/2023). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, I. ÚS 5/2020).

9. Z relevantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

10. Konanie vo veci s'ťažovateľky na okresnom súde ku dňu podania ústavnej s'ťažnosti prebiehalo 2 roky a 4 mesiace. Ústavný súd zaznamenal v postupe okresného súdu nečinnosť v období približne od novembra 2022, keď s'ťažovateľke uplynula lehota na podanie vyjadrenia k návrhu súdu na možnosť prerušenia konania, do apríla 2024, keď bola podaná s'ťažnosť na priet'ahy. Následne okresný súd uznesením z 10. mája 2024 prerušil napadnuté konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, keďže dospel k záveru, že ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. januára 2018 je v rozpore s ústavou.

11. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá ústavnému súdu návrh na začatie konania.

12. Okresný súd sa rozhodol prerušiť napadnuté konanie, čo je zákonom dovolené v záujme dosiahnutia čo najspravodlivejšieho meritórneho rozhodnutia, a z odôvodnenia uznesenia o prerušení konania nemožno vyčítať arbitrárny prístup okresného súdu. Tieto závery okresného súdu ústavný súd pokladá za dôveryhodné a zrozumiteľné a konštatuje, že prerušenie napadnutého konania nemožno považovať za zbytočné priet'ahy. V tomto smere ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej prerušenie konania podľa procesného predpisu možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným zákonom, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v konaní (I. ÚS 214/06, IV. ÚS 408/2011, III. ÚS 73/2022), kým dôvody prerušenia trvajú (napr. I. ÚS 142/04).

13. Podľa názoru ústavného súdu nečinnosť okresného súdu v trvaní približne 18 mesiacov, berúc do úvahy celkovú dĺžku napadnutého konania a okolnosť, že vec s'ťažovateľky nespadá do okruhu konaní, pri ktorých sa vyžaduje osobitná rýchlosť konania (napr. konania vo veciach maloletých, pracovnoprávne spory), nedosahuje takú intenzitu, ktorá by nasvedčovala, že došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti okresného súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovateľka môže obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu